

1840 сѣмъ светаѣмъ книга Петра Могила на храмъ Мали сѣти Николаѣмъ ѿ кюрчиска чаршиѣ. тогаѣмъ беше протопопа Димитриѣмъ и попъ Величко малио Петровичъ и при епитропъ Кито бакалъ 1837 аѣзариѣмъ 1 денъ на сѣти Васи-лиѣмъ подписа се тогаѣмъ. (На трѣбникъ; Спространовъ, с. 24—25.).

Черквата Св. Спасъ или Възнесение се е намирала на мѣстото на сегашната черква съ сѣщото име, съградена веднага следъ освобожде-нието. Старата черква е била твърде малка. За нея се споменува още въ XVI вѣкъ, въ житието на св. Николай Нови (срв. Сырку, цитуваното съчи-нение, с. 133—134). Въ една приписка отъ 1740 г. е отбелязано, че се на-мира въ махалата „Медни пазаръ“ (въ житието на Св. Николай — „медное тръжище“):

† лето 1740 ведомъ да ѣе^с кога приложи Митръ воденичаръ си а книга глаголеми апостолъ въ храмъ Възнесение Христово въ Софи гра^а ѿ маха^л медни пазаръ да слѣжи. (На апостолъ, напечатанъ въ Москва презъ 1704 г.; Спростра-новъ 18).

1795 сѣмъ книга глаголемы пен^дикостаръ кѣпи го попъ Стои^лко абаѣмъ и приложи го оу храмъ сѣое Вознесеніе да слѣжи за негова дѣша. (Спростра-новъ, с. 20).

1827 мѣъ септемврѣмъ 2 де да се знае тоѣмъ автоикъ церковни повезахме нѣе двама азъ попа Димитри сакиларѣмъ и ѡзе попъ Костанди^а Ценовичъ при настоѣтеле ки^р Іованчо епитропъ и при ки^р попа Манола нѣе бехме трима сѣѣеници ѿ таѣмъ цръква ѿ Вознесеніе. (На осмогласникъ, печатанъ въ Москва 1715 г.; Спространовъ, с. 17).

Отъ бележитѣ и припискитѣ, събрани изъ софийскитѣ черкви и обна-родвани отъ Е. Спространовъ (СБНУ, кн. 22—23, с. 1—30) могатъ да се из-влѣкатъ имената на нѣкои митрополити, свещеници и епитропи на черквитѣ въ София. Цифритѣ въ скоби показватъ съответнитѣ страници въ СБНУ, кн. 22—23. Въпросителниятъ знакъ означава, че не е ясно, дали свещеникътъ непременно е принадлежалъ къмъ тая черква.

Митрополити:

Йеремия 1757 г., 1758 (25, 28); Теофанъ 1793, 1802, 1806, 1811, 1822 (18, 26, 28); Йоакимъ 1813, 1826, 1829 (11, 25, 27); Мелетий 1834, 1839, 1843 (6, 18, 22, 24); Паисий 1836 (18); Геденъ 1855 (18, 20); Йеремия 1862 (25)?

Прот. Ив. Гошевъ (Антиминсътъ. Литургическо и църковно-археологи-ческо изследване. София 1925, с. 114—115) изрежда следнитѣ софийски ми-трополити отъ срѣдата на XVIII в. насамъ:

Йеремия 1753, 1763, 1781; Йеронимъ 1783; Теофанъ — преди 1788 и следъ 1816; Йоакимъ 1828; Паисий 1835, 1836; Мелетий 1845; Паисий 1848, 1853; Геденъ 1855; Доротей 1861 и Мелетий — изпратенъ отъ Българската екзархия на 15. X. 1872 г.¹⁾

¹⁾ Въ четиритѣ излѣзли до сега свезки на „Стари записки и надписи“ отъ прот. Ив. Го-шевъ (Годишникъ на Софийския университетъ, Богословски факултетъ, т. IV, 1926—1927 с. 335—378; т. VI, 1928—1929, с. 1—36; т. XII, 1934—1935, с. 1—41; т. XIII, 1935—1936,